

m y ś l t e o l o g i c z n a

KS. TADEUSZ DZIDEK

FUNKCJE SZTUKI W TEOLOGII

Wydawnictwo WAM
Kraków 2013

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
1. WOKÓŁ NATURY TEOLOGII	13
Definicja teologów	13
Biegun pierwszy – naukowość	15
Biegun drugi – sakralność	17
2. NIESFORNE POJĘCIE SZTUKI	23
Kruszenie fundamentów tradycyjnej estetyki	23
Definicje sztuki	24
Sztuka doświadczenia transcendentnego	29
3. TRZY INTENCJE – O HERMENEUTYCE DZIEŁA SZTUKI	37
Intentio auctors	37
Intentio operis	38
Intentio lectoris	43
Hierarchia trzech intencji	45
4. SZTUKA JAKO ŹRÓDŁO WIEDZY	49
O kondycji człowieka	50
Gościnność dla sztuki	52
Subiektywność	54
5. SYMBOLICZNY CHARAKTER SZTUKI	55
Pojęcie symbolu	55
Fundament symbolicznego myślenia	57
Transcendencja dzieła	58
Transcendowanie	60
6. W POSZUKIWANIU INNEGO WYMIARU NATURY	63
Wykraczanie „poza”	66
Przekraczanie „w głąb”	68
7. WOŁANIE O SENS HISTORII	71
Bunt przeciw historii	72
Religijność „intencji”	74
8. PRAGNIENIE MIMETYCZNE	77
Hermeneutyczny klucz René Girarda – zręby teorii	77
Pragnienie w powieści, czyli Girard czyta Stendhala	81
Inne powieściowe pragnienia	91
Warstwy prawdy	95

9. PRAGNIENIE SZCZĘŚCIA	97
Niemoc miłości	98
Wyobcowanie w świecie – zagubienie prawdy	99
Ucieczka od siebie	102
Spełnienie	103
Terapia duchowa	106
10. PRAGNIENIE BYCIA INNYM	109
Kreacje w „Ja, Feuerbach”	111
Metafizyka aktorstwa	115
11. KATHARSIS WIARY I TEOLOGII	117
W imię wiary	117
Rozkruszanie paradygmatu	118
12. PRZEJAW WIARY	123
Zmysł wiary a artysta	124
Dramatyczne okoliczności powstania poematu	125
Życiowe zmagania o wiarę	127
„Chrystus ukrzyżowany” Velazqueza	129
Symbolika	132
Teologia człowieka i Zbawiciela	137
13. DRUGIE OBLICZE TEOLOGII	139
Trudny początek – w cieniu starotestamentalnego zakazu	141
Sztuka gotycka – identyfikacja z Wcieleniem	142
Źródła humanizacji	145
Zależność czy samodzielność sztuki?	146
14. KONTEMPLACJA OBECNEGO	149
Duchowość w okresie kontrreformacji	149
Od obrazu do doświadczenia nadprzyrodzoności	150
Artysta kontemplacji	151
ZAKOŃCZENIE	155
BIBLIOGRAFIA	159
INDEKS OSÓB	166